

UJVIDÉKI HIRLAP.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 6. szám. — Telefon szám 49.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A haza.

Tudjátok e mi az a haza?

Olvassátok el a szibériai utazás borzalmasságait. Negyven napon át 30—40 fokos hidegben végtelen jégmezőkön száguld keresztül a mozdony, maga után vontatva a teherszállító kocsikat, amelyekben az egyszer nem marhát szállítanak, hanem ami olcsóbb ennél — embert, Orosz katonákat visznek a rémes távolságba a vonatok, emberek százezreit, akik mennek a világ tulsó részébe, hogy meghaljanak azért a hazáért, amely elnyomja, kizsarolja, emberszámba nem veszi és kizsárolja őket. Mennek a muzsikok és mennek a zsidók, vérüket ontani azért a hatalomért, amely csak nyüggöt és szolgásgát, üldöztetést és megvetést ad nekik; meghalni azért a cázáért, aki őseivel együtt soha nem igyekezett népének szívéhez férközni és szabadságot nem ad neki most sem, midőn az egész művelt világon alkotmány és szabagság van; mennek küzdeni annak a hadseregnek dicsőségeért, amely a szuronyok millióival tart fel egg zsarnoki hatalmat, ólomgolyóval és kancsukával némitja el a milliók jaját; mennek, hogy továbbra is biztosítsák azt a közigazgatást és állami

rendet, amelynek a kancsuka és Szibéria ólombányái a fundamentumai.

Ti szegény, derék orosz katonák, ti rabszolgaságban selymő muzsikok, ti halálra üldözött megvetett zsidók, mért mentek mégis vígan és lelkesen a háboruba? Ha megver titeket az ellenség, még csak rosszabb lesz a sorsotok, a megalázott zsarnoki uralom rajtatok tölti ki boszuját. Ha pedig győztön: még gögösebb és felfuvalkodottabb lesz a zsarnoki hatalom, a szuronyok félelmesebben fognak villogni, a kancsuka élesebben fog suhogni!

Mégis mentek.

A tulsufolt marha-vagónokban, a 40 fokos hidegben a bűzös parázatokban, a tisztátalan ruhában, az állatnak is rossz ételmezés daczára, ti a nemzeti himnusz éneklőitek és bátran mentek keletázsia irtóztatón nagy mézszárszékebe . . .

Mért mentek!

A hazáért mentek.

A hazáért, amely elvitázhatatlanul a tiétek, éppen úgy, mint a félelmetes hatalmu cázá, a levegőért, melyet szívtok, virágért madárdaláért azoknak a mezőknek, amelyek nem a tiétek, a nyelvért, az imádságért, melyek nem a tiétek, a nyelvért, az imádságért, melyet az anyátoktól tanultátok, az istenért akit imádtok, az érzelemért, amely kifürké-zhetetlen

s mégis ki nem írtható azoknak szívéből, akiknek hazájuk van!

Mostoha az a haza, de haza mégis. A szenvedéseken, az elnyomatásokon és üldöztetéseken keresztül egy glóriás fényesség ragyog feletetek az éjszakában: a haza dicsősége!

Csodálunk benneteket, egyszerű, szegény és halálra szánt, szenvedésekre kárhoztatott orosz katonák, akik szeretitek a hazát és mentek meghalni érte, aki oly mostohán bánik veletek.

Ha a zsarnoki hatalomban egy szemernye lenne ennek az érzésnek, amely a hazáért való halálra ad nektek erőt: szabad és boldog nép lenne már régen az orosz. Tőletek elnyomott, elcsigázott fehér rabszolgák tanulja meg a nemzet köziségben élő világ, hogy van még haza és azt szeretni kell.

Ujdonságok.

Kitüntetett hivataloszolga. Rudits Mátyás ujvidéki törvényszéki hivataloszolganak a király az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Küldöttség a királynál. A küldöttség tagjait Szalay polgármester hétfőn délután értekezletre hívta egybe és ezen megállapították hogy a küldöttség még a miniszterelnöknél is tisztelegni fog, sőt meghallgatása nélkül amugy

TÁRCZA.

Jókai és szerelme.

Igy érzem, hogy nem siratni kell Jókait, hanem dicsőíteni Miként a napimádók a napot amikor a meleg életet terjesztő tűzvilágot eltakarja az éjszaka. Meg kellett halnia neki is, aki pedig a halhatatlanság számára élt s az örök törvény beteljesedése felett keseregni hiábavaló dolog.

Dicsőíteni kell őt, sirja fölött égen mindörökkön egy nagy flát megértő nemzet halás és lelkes glóriája Hirdessük és valljuk őt büszkén a magunkénak, akinél nagyobb e hazának nem adatott, aki a mi kiesiny világunkból kiemelkedett a világ ama óriásai közé, akik új utakat mutattak a tévelygő, ezéltkereső emberiségnek. Szinte megérthetetlen előttünk epigonok előtt az ő szédületes nagysága. Valóban ő volt az, a nyájas, az egyszerű aggastyán, a aki nem a legujabb szabásu Ferencz-József kabátjában itt ballagott közöttünk az aszfalton? Ez a kedves öreg ur volt ama kiválasztott, aki fenékgig kiitta a halhatatlanság kelyhét és nagyobb dicsőbb dolgokat művelt, mint híres királyok és hadvezérek? Arcza, a szeme, az ajka, a keze csak olyan mint a miénk — mégis szédületes régiók választották el tőle a köznap emberek

millióit. Immárom porladásnak szánt testében a legnagyobb lélek lakott s ez a nagyság elvakít bennünket, mint amikor napba néz gyenge szemünk.

És pedig ember volt ő is, gyengéd és szerető, a javából való férfi. Alig van jelese a vimélyes érintkezésben oly közvetlen és nyájas. Gyermek kedélye volt e lángésznek 80 esztendő korában is, ifjú érzések dagasztották az aggastyán szívét — s esodák esodája — tudott szeretni és boldog lenni akkor, amikor a többi közönsége s halandó a sir szélén második gyermekkorát éli!

Akármit mondanak is a hideg és elegáns emberek, életének legnagyobb regényét mint hetvennégy éves aggastyán élte át. Szerelmes lett és szeretett tüzesen, vakon, mint egy magyar férfi.

Egyszerű jóra való leány volt az, akit megszeretett. Akik Jókai brátaiul adták ki magukat, kifogásolták a költő szerelmének tárgyában a fiatalságot, esinosságát és főként azt, hogy szegény zsidó családból származik. Egy egész világ fordult a költő ellen, nehogy tervét megvalósíthassa.

S Jókai regényeinek igazi hőse lett — hetvennégy esztendővel a vállán. Amit hirdetett tengernyi gyönyörű irásában a szerelem hatalmát is egyedül igaz voltát, a férfiu adott szavának szentségét, az igaz ügyért az egész

világgal való szembeszállást — mindezt kötelezőnek tudta magára és úgy cselekedett, mint egy nemes, jó, szerelmes és hívséges regényhős.

Elragadóan szép képét festette az utóbbi években családi boldogságának. Akivel beszélt, akihez írt, mindenkinek csak azt tudta értésre adni, hogy végtelenül boldog, amilyen talán csak fiatal korában volt. Nem a dicsőségért, nem a külsőségekben nyilatkozó öröm, nem a sejt nagyságáért való élet volt az ő czélja: hanem egy kis boldogság, meleg szeretet, amihez jussa van a legjelentéktelenebb emberparányának is.

És ezt a boldogságot el is érte. Olvassátok el a 78 esztendő aggastyánnak reszkető kézzel írt sorait, ezer érzés lüktet bennük. Ifjú aggastyánok, akik alig kostoltátok meg a szerelmet a költőkirálytól, aki fiatal tudott maradni a sirig! Ridegség, elfogult rövidlátás próbálta utját állani Jókai szerelmének s nincs messze az idő, midőn az igazságos történelem pálcát fog törni azok felett, akik felfuvalkodottságukban meg igyekeztek keseríteni Jókai életét. Az utókor esodálkodni fog, hogy mint akadáhtak emberek, mint türhette azt fölháborodás nélkül a magyar társadalom, hogy egyesek önzésből vagy kis-eszűségéből durva sebeket mertek tépni az öreg költőkirály szerelmes szívének. Akik csak az öreg embert látták benne s nem

sem állhat be a döntés azt is elhatározták, hogy a küldöttség igyekezni fog a most Budapesten időző hadügyminiszternél kihallgatást kieszközölni. A miniszternél való kihallgatásán a küldöttséghez csatlakozik a Lloydnak a második gyorsvonat kieszközölése érdekében menesztett küldöttsége, amelyhez kereskedői körökből huszonketten jelentkeztek.

Megkezdték az aszfaltozást. Ismert dolog, hogy annak idején a városi közgyűlés azt határozta, hogy az egész várost egyszerre fogja kikövezni. E célra egy nagyobb kölesön felvételét is elhatározta. Ez a közgyűlési határozat a belügy és a kereskedelmi miniszternek jóváhagyását követeli azonban, és a jóváhagyás egyre késik, mert amint halljuk, a kölesön felvétele ellen nincsen semmi kifogás ellenben a kövezési terv felülvizsgálására egyelőre a kereskedelemügyi miniszteriumnak egy szakközege fog lejönni, és csak annak véleménye után fog a jóváhagyás kérdésében a miniszter határozni. Egyes utcák kövezése azonban annyira meg van rongálva, mint például a Platt utcaé, hogy azokon haladéktalanul javítani kellene, mert különben azok absolute járhatlanok. Tekintettel azonban az új kövezésre, a javításra kár volna költsékezni. Elhatározta tehát a tanács, hogy 4 utcának az aszfaltozást az általános kövezési határozat jóváhagyása előtt is megkezdeti. Így is lett. A kövezést hétfőn megkezdték.

Bácskai képviselők a képviselőház bizottságaiban. A képviselőház bizottságaiba a következő bácskai képviselők választották meg: Gazdaságiba: Rohonyi Gyula; közlekedésügyi-be: Latinovits Géza; kérvényibe: Mihajlovits Kornel; közigazgatásiba: b Vojnits István; mentelmi-be: Radovanovits György; naplóíróba: Fernbach Péter és Molnár Károly; pénzügyibe: Piukovics József és Rohonyi Gyula.

A fősorozás határideje a megyében. Az idej második, egyszersmind fősorozás idejét

volt szemük és lelkük hozzá, hogy lássák az ur kiválasztóját, a lángózt, akinek jogában áll ledönteni a konvenczió tüskés sövényét és haladni előre az igazságnak útjain.

Csodásan szép volt ez a tavasz a télben, ez a nyíló róza a hervadó parkban, ez a szerelem a hetvenedik és nyolczvanadik év között. Csak kiválasztottnak adatkak meg a Jókai testi és lelki kedvezései, — az istenséget megközelítő lángszellem méltó porhülyben ragyogott.

S ha nem jó ez a szerelem, már esztendő előtt elsrathattuk volna őt. Sötéten, visszataszítóan vigyorgott feléje a matráczsír. Folyton betegeskedett és elhagyatottságában szomorú volt az élete. Ez a szerelem új életet öntött beléje. Nemcsak élni, de alkotni is tudott, szellemének hatalmas turulja megcsapkodta szárnyaait, beszágulta végtelen fantáziájának biróalmát, s hozta belőle a kincseket mindaddig, míg a halál éjszakája rá nem borult a mesék gyönyörű országára. Fönikszzé vált a hetvenégy éves Jókai, ahogy új élete párjával az anyakönyvezető elé lépett. Feltámadt és alkotott — miként a nap, ha lehunyta előtt kitor a fellegek alól s ragyogván éltető meleget hint széjjel.

— Szegény leány volt, zsidó leány volt, mondották fejüket csóválva a társaságban.

Lehet, ha gróf kisasszonyt vett volna el az aggastyán, nem szólták volna úgy meg a nagy embert.

járásonként és városokként a miniszterium a következőképen hagyta jóvá: Baján május 24., 25., 26., 27. és 28-án. Polgári elnök Vojnits István főjegyző. — Bácsalmáson június 3., 4., 6., 7., 8., 9. és 10-én Polgári elnök Latinovits János megyei bizottsági tag. — Zomborban június 13., 14., 15., 16. és 17-én. Polgári elnök Karácson Gyula alispán. — Apatinban június 23., 24., 27. és 28-án. Polgári elnök Karácson Gyula alispán. — Ujvidéken május 26., 27., 28., 31. és június 1-én. Polgári elnök Latinovits Frigyes megyebizottsági tag. — Hódságon június 3., 4., 6. és 7-én. Polgári elnök dr. Molnár Károly megyebizottsági tag. — Palánkán június 9., 10., 11. és 13-án. Polgári elnök Scultéty Ferencz árvaszéki elnök. — Kulán június 15., 16., 17. és 18-án Polgári elnök dr. Molnár Károly megyebizottsági tag. — Zsablyán június 23., 24. és 26-én. Polgári elnök Latinovits Géza megyebizottsági tag. — Titelen június 27. és 28-án. Polgári elnök Vojnits István főjegyző. — Zentán a járásnál május 27., 28., 31., június 1. és 3-án. Polgári elnök Latinovits Frigyes megyebizottsági tag. — Topolyán június 23., 24., 25., 27. és 28-án. Polgári elnök Bertolinó Sándor megyebizottsági tag.

Uj vasutak vármegyénkben. A Gfrerer, Schoch és Grossmann czég előmunkálati engedélyt nyert a kereskedelemügyi miniszteriumtól többrendbeli helyi érdekű vasutakra. Ezek közül elsősorban óhajtik kiépíteni és helyszíni előmunkálatait már legközelebb megkezdik azon vonalszakasznak, a mely Bácsotopolyánál a budapesti—zomonyi vonalból kiágazólag Bajsa, Cservenka, Veprovác, Keresztur Filipova (esetleg Lality), Hódság, Déronya, Bács, Tovarisoa, Obrovác, Palánka, Cséb, Glózsán, Futtak községek érintésével Ujvidékig terje; másfelül pedig Bajmokat Paesér és Szivác érintésével — Cservenkával összekötni. A Gfrerer és társai czég, mely jelenleg az első vasutépítő czég az országban és már vár-

Több mint négyszáz kötetre rugó műveiben az emberi egyenlőséget, a szabadságot, a felebaráti szeretett hirdette Jókai. Ez az óriási szellem felülemelkedett a kasztokon, a vagyon, rang és születés korlátain. „Égy az Isten” és egy az ember! Ha grófkissszony lett volna Nagy Bella, akkor is megszerette volna — éppen úgy mint így, a szegény zsidó gépész leányát. Magához emelte, mert méltónak tartotta és szíve választottját úgy állította a világ elé, mint a legfökételesebb hitvest. Dicsőségéből és szerelméből glóriás fényt varázsolt ifju felesége köré, akinek gyönyörű szerep jutott a világ-irodalom történetben. Nőt nagyobb dicsőség alig ért.

... Kidült hazánk világító oszlopa. Aki egymaga nagyobb fényt hintett szerte ebben a homályba burkolt országban, mint egy egész emberöltőre való költő, művész és politikus. Akit irigyelt tőlünk az egész világ, mert, hozzá hasonló nagy embere csak egy kettő van a legnagyobb nemzeteknek is.

Dicső, munkás, hosszú élet, amely babérdőn keresztül vezetett egész a sírig — ez volt Jókai Mór pályafutása. S emellett jó, nemes, szerény és hü volt ő. A saját nagysága soha el nem vakította, kisebbnek tudta magát, mint amilyen volt.

Mi pedig leborulunk az ő nagysága előtt

Erdösi Dezső.

megyék területén iz közel 500 kilométer h. é. vasutat épített, a hatóságok érdekeltek megfelelő támogatása mellett a tervezett vasutvonalat egy év leforgása alatt reményli kiépíteni, miáltal ujabban vármegyénknek 16 nagyközsége részesül a közvetlen vasuti összeköttetés áldásaiban

Uj lap a vármegyében. Köz- és mezőgazdasági érdeket szolgáló uj lap indult vármegyénkben magyar és német nyelven „Alföldi Gazda” czím alatt: mely minden hó 10. és 25-én jelenik meg Zomborban, Inhoff József vármegyei gazdasági szövetségi titkár kutyamári tanító szerkesztése mellett.

Az állatok betegsége Bács Bodrog vármegyében, május 8-ig. Veszettség: bácsalmási Madaras; bajai Csátalja; zombori Orszállás; Zenta I. ker. takonykór és bőrféreg; Zenta I. ker. Ivarszeri hólyagos kiütés: bácsalmási Madaras 2 u., Jánoshalma 7 u. Rühkór: apatini Gonbos 5 u. ló; topolyai Bácsfeketehegy 1 t., Ómorovicza 4 u. ló., zentai Magyarakanizsa ló; zsabylai Csurog 4 u. ló; Zenta IV. ker. ló, Sertésorbáncz: hódsági Militics; zentai Ada Sertésvész bácsalmási Bácsalmás, Kisszállás 1 m., Mátételke 1 m., Tarabázása 5 u.; bajai Bácsbokod; hódsági Derye 2 u., Szentfűlöp 4 u.; németpalánkai Ó-Palánka, Palánka, Szilbács; Óbecse: titeli Sajnasszentiván 5 u., Titel; topolyai Bajsa 1 m., Sándor, Szeghegy, Topolya; zentai Magyarakanizsa, Martonos 1 t.; zombori Bácsgyulafalva; zseblyai Csurog; Zenta.

A gőzgépközlekedők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden június hó 1-ső napján d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi uj vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1.) beküldendők.

A vasutasok sztrájkjának kára. Az államvasutak 1902. évi statisztikáját véve alapul, a vasut hálózatán 1.126.905 vonat közlekedett ez évben, naponta tehát 3087. Az öt napos forgalmi szünet következtében körülbelül 15.000 vonat utja maradt el. Ha most számításba vesszük, hogy e vonatok mekkora személy- és áruforgalmat képesek lebonyolítani, megkapjuk azon anyagi kár összegét, melyet az államvasut a direkt bevételek hiánya miatt szenvedett. Természetesen nem lehet a számításnál tekintettel lenni arra a kárra, mely az áruk elomlása s az esetleges kártérítési keresetek folytán áll elő. Ez a kár külön rubrikába tartozik s egyelőre megállapíthatatlan. Az 1902-ik év statisztikája szerint naponta 144.605 utas szállított s egy nap alatt 93.405 tonna áru. A forgalom szünetelése folytán tehát most minimális számítás szerint, legkevesebb 800.000 ember nem utazhatott, mivel az áruforgalom szünetelését a helyreállítás idejével együtt nyolcz napra lehet tenni. 720.000 tonna, vagyis 72 millió métermázsá áru nem lett idejében szállítva. Ez pénzbelileg kifejezve a következő: Az 1902-ik év statisztikája szerint a naponkénti bevétel személyforgalomban 160.000 korona, az áruforgalom bevétele egy nap alatt 447.000 korona. A személyforgalomból a károsodás tehát kerek egy millió, az áruforgalomból pedig körülbelül három és fél millió korona, úgy hogy minden egyes nap a melyen a vasut üzeme szünetel, 600.000 korona bevételi hiányt jelent az államra.

Lemondás. Id. Török Pál bajmoki kántor, ezen állásáról lemondott. Török Pál 84 éves, 1861-ben választották meg a bajmokiak Béregről.

Jókai végrendelete. „Mehalt a költő, de élnek művei, s élni fognak mindaddig, míg széles e hazában egyetlen ajkon is megcsendül a magyar szó.“ Ezek a bucsuszavak hangzottak el Jókai ravatalánál, melynél igazabban ravatalnál még nem mondtak. Fölbontották immár a nagy költő végrendeletét is, amelyből kitűnik, hogy egyetlen és általános örökössévé özvegyet tette meg. Vonatkozik ez Jókai minden ingóságára és ingatlanára és a mi a legjelentékenyebb — műveinek kiadási jogra. Hazánk egyik legrégebb és legelőkelőbb hetilapja az „Ország-Világ“ azonban büszkén vallja magát is Jókai örökösének. Jókai „Három királyné“ című gyönyörű hosszabb elbeszélése tudniillik az „Ország-világ“ május 15-iki hatalmas „Jókai-számában kezdte meg a „Három királyné“ közlését. Minthogy Jókainak ez a gyönyörű munkája sehol másutt meg nem jelenhet, felhívjuk erre a körülményre olvasóink figyelmét. Az „Ország-Világ“ kegyelme a nemzet nagy hallottja iránt azonban arra is indítja ezt az előkelő ujságot, hogy Jókainak „Három királyné“ című művet külön könyvalakban is kiadja, és a mű elterjedését a legszélesebb rétegekben akként biztosítsa, hogy Jókai „Három királyné“-ját könyvalakban ingyen küldje meg mindazoknak, kik az „Ország-Világ“ előfizetői sorába lépnek. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára három hónapra négy korona. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatal címére Budapest V. Hold utca 7. sz. küldendők.

A magyar amerikai hajójárat. Annak bizonyítékául, hogy mennyire alaptalanok a híresztelések, amelyek szerint a fiunei hajókkal utazó kivándorlók partraszállítását Newyorkban akadályozzák, közöljük, hogy a „Slavonia“ hajónak mintegy ezer utasa közül az amerikai bizottság egyetlen egyet sem utasított vissza. Valamennyien külön fizetség nélkül és akadálytalanul szálltak partra. Fiuméből legközelebb, május 31-én a „Pannonia“, utána pedig, június 14-én az „Ultonia“ hajó indul Newyorkba. A szállítási díjban két napi ingyen ellátás Fiumében és a teljes ellátás a hajón befoglaltatik. Ingyenes felvilágosítást ad és előjegyzéseket elfogad az „Adria“ személyszállító osztálya: „Központi menetjegyiroda“ Budapest, Vigadóter 1., melynek távirati és levélezime: Menetjegyiroda Budapest.

Megszökött szegények. Zentán igen szépen berendezett szegényház van, a melyben télen át közel ötven elaggott szegény huzta meg magát. A mint azonban az idő tavaszodni kezdett, a szegények is lassankint fogyni kezdtek. Nap nap után kevesbedett a létszám és ma már csak három szegény lakója van a háznak és ezek is azért, mert nem tudnak elmozdulni helyükről. A fölmelegedett időben minden békora szállást ad és így a szegények, nehogy dolgozni kelljen a Szegényház kertjében, vagy még inkább azért, hogy pálinkához, juthassanak kiszöködni a szegényházból, itt hagyták a rendes hajlékot, a tiszta helyet és a jó ápolást. Valóban jellemző ez az eset a mi szegényeinkre, a mely inkább szeret koldulni, csak hogy kóborolhasson és páliukázhasson. A zentaiak ez eset miatt, most azon terveznek, ha nem

volna-e jobb a Szegényházat átalakítani kórházzá?

Betörés a templomba. Óbecsén péntek este 6 órakor a szerb templom sekrestyéje, a mint harangozni ment, észrevette, hogy fel van törve a templom-ata által kezelt asztal-persely. Azonnal visszatért és rázárva az ajtót rendőrökért futott. A rendőrök kutatására indultak a betörőnek és jó negyed órai keresés után rá is találtak az éjszakai kisebb toronyban, a honnan nagy nehezen birták előkeríteni. A betörő rég ismert alakja a rendőrségnek, Glavasky Sándor, Tósónak a fia a ki elvetemültségével sok szegényt hozott már a családra. A jól öltözött legénykét bevitték a rendőrszobába, a hol megmotozták. Zsebei tele voltak apró pénzzel. Mintegy 6 koronányi 2 filléres volt nála, a többit ott hagyta, mert meg lett zavarva. A perselyt a lámpa lehúzó vassal feszítette föl s úgy látszik arra számított, hogy nyugodtan dolgozhat estig s majd reggel kiszökhét. A jó madár csuron-víz lett mire megfogták, úgy látszik sietett elbujni, de hiába. Most még azt keresik, ha nincs-e társa?

Betörés a város közepén. Zombor közbiztonságra szomorú fényt vet az a betörés, a melyet szombatira virradó éjjel követte el, természetesen ismeretlen tettesek, a város közepén a rendőrség közvetlen közelében Gombos Mórné dohánytözsdéjében. A szerb templom melletti Eibl-féle házban van Gombos Mórné trafik-üzlete, ahol a vasredőnyöket a tettesek felnyitották s azt feleresztve behatoltak az üzletbe. Minden fiókot kikutattak és a talált 160 kor. készpénzt magukkal vitték. Elvittek még egy doboz hölgy cigarettát is. A bakter mit sem vett észre a betörésből s így a tulajdonos csak reggel jött rá. A tetteseket a rendőrség keresi.

Színház.

Szombaton nagyszámú közönség előtt adták a „Koldusdiakot.“ Gyönyörű szép előadás volt. Midjárt az első felvonásban nagy hatása volt Kozma és Rózsa kettősének, meg is kellett azt újrázniok Ruzsinszky mint mindig most is gyönyörű hangja és énekével, nagy tetszést és sok tapsot aratott. Szilassy azt hitte, hogy Broniszlava nem ének, hanem csak táncszerep, és ahhoz mérten öltözködött is, és ahhoz mérten énekelt is. Nagy Dzsó alakítása sem elégitett ki bennünket. Miután azonban a férfi énekesek és Ruzsinszky, valamint a karok mind ponpásan illeszkedtek be a darabba, a most megnevezett hiányok dacára egyik legjobb előadást láttuk az este.

Vasárnap két előadás volt. Délután félhelyárral „A bajusz“ ment. A régebb szereposztás csak annyiban szenvedett változást, hogy János huszárt Kozma személyesítette. És mondhatjuk, hogy nemcsak nagy kedvvel, hanem nagy sikerrel is játszotta a mi derék Kozmánk ezt a szerepet, megmutatván, hogy ő nemcsak jól énekel, hanem szépen játszik is, és hogy őt mindenhol jól használhatják.

Este a „Fenelányok“ ment, bizon gyenge előadás mellett. Nohát ilyen férezmunkát jó előadásban bajos is volna adni. A szereplők maguk is igyekeztek és kedv nélkül játszottak.

Hétfőn kitűnő előadásban ismételték meg az „Aranyhidat“. A szép számú közönség

nagyon jól mulatott a szellemes darabon és a szép előadáson. A szereplők ugyanazok akik az első előadáson voltak.

Kedden Casanova ment. Szépenéjű operette. Kár, hogy oly kevéssé volt látogatva. Rózsa Sándor gyönyörűen énekelt és jól is játszotta szerepét. A hármass női szerepben szívesebben láttuk volna Ruzsinszkyt. Az előadás elég jól ment.

Irodalom.

A „Zenélő Magyarország“ zongora- és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XI évfolyam 10. füzeté a következő szép zeneműúj-donságokat közli: I. Lányi Ernő „Rodostó“ nagyhatalmú s finom ízlésű zongora jellem darab. II. Egbert Vau Alztyne „Novajhó“ indian jellemtánc és dal amelyet Kúty Klára a „Királynő férje“ ben énekelt és tánczolt. III. Heidlberg Albert „Páris dala“ a legújabb népszerű „Aranyalma“ operett keringő dallama.

Ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői az érdekesebb zeneműfolyóirat melyek az év leforgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelenő füzetben kapják.

Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 korona, félévre 6 korona, negyed évre 6 füzetre 3 korona.

Előfizethetni a most folyó II. évfolyagra, valamint az előző évfolyagra is, a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában. Budapesten VIII. Józsefkor-ut 22/24 hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legelőkelőbban megszerezhető.

A „KERT“ kéthetenként megjelenő kertészeti szaklap május 15-i száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. Uhlárik Sándor: Palánták kiültetése Weisz Ferencz: Hogyan ültetik a paradicsomot a konyhakertészeben. Gyümölcsészet. Zádor Gyula: Mikor a fákat metszük A gyümölcs férgesedése ellen. Diszkerészet. Dívatos szőnyegágy Kollárik Gyula: A szegfű szaporítása és nevelése. Szücsy Jajon: A pázsit vetése s gondozása. Méhészet. Györe Ferencz: Mikor az én méheim télen is szaporodtak. Lugas. Téli: A szőlő villásodásáról Öntözés, permetezés stb. Jablonowski József: Hogyan és mikor kell permetezni és kénezní? II. Élősdiek. Téli: Védekezés a kel és virágkel betegségei ellen — A szegfűeknek új baktérium-betegsége-ről. Tárca. Peregrinus: Jókai Mór † Közelről és távolról. — s — d: Az idei virágkiállítás. Hírek: A gyöngyvirág és a halványzsinű rózsák. — A virágok és az országos Jókai-ünnep. — Jókai és a budapesti virággyesület. — Ki-üntezés. — A düsseldorfi nemzetközi kertészeti kiállítás megnyitása. — Automobil virágkorzó. — A királyi Várkert zárva. — A kertészeti tanintézetből. — Az ugorka intenzív termelésére. — Az erdősítés hazánkban. — Papszítító rovarok. — A selyemhernyó eledele. — Virághullás — léghajókból. — Borbás Vincze: Virág és nyílás.

Nyilttér.*

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Mellékelt soraim közlésére tisztelettel felkérem, melynek valóságát bármikor kész vagyok bizonyítani, különben is bizonyíthatja a temetésnélvált lelkes és néhány száz ember is.

Hogy mily ázsiai állapotok uralkodnak a mi temetőnkben: tessék meggyőződnie, hogy a második kaputól jobb a kápolnáig, sőt még azon túl is a sírhalmok közzé — zab lett ültetve, mely zöld állapotában lekaszállatik, kaszálása már megkezdődött. Azon rész mögött talán egy holdnyi területen krumpli van ültet-

ve, kinek? Kié az elültetett zab, mert az magától nem nő a földből, ki adta az ültetésre az engedélyt sat. ahhoz nekem semmi közöm, én csak azon tényt említem, hogy tényleg a sírhalmok között zabot ültettek

Az, hogy egy sirt bontanak, t. i. azon esetben, ha azt a helyet akár a törvényben előírt 30 év letelte előtt is eladják, nem tartozik én reám, nem is akarom bolygatni, de hogy az ily módon exhumált holttestet a sír mellé dobják, hol éjjel akár a kutyák is azokat összemarczangolhatják, az oly — emberi érzéssel össze nem férő lelketlenség, melyért nemcsak a sírásó, hanem előljárói okozandók, mert annak kötelessége lenne, őt kioktatni, ha pedig megtette, úgy a sírásó azonnal elcsapandó volna. Tudnám folytatni, de nem akarom türelmét tovább is igénybe venni.

Vasárnap, e hó 15-én a helybeli romkath. temetőben Fischer Ferencz kerületi betegsegélyező pénztár ellenőri urnak temetésén száz és száz ember oly felláborító eseménynek voltak tanúi mely csakis Ujvidéken lehetséges. A halotti menet a temetőbe érkezvén, a halottvivők a koporsót a sírra fektetett rudakra tették, hogy a sírásók a koporsót a halottal örök nyugalomra sírjába lebocsásásák. A sírásó egy gyenge napszámot mint segédet fogadott, ki képtelen volt a nehéz sulyt leereszteni, és szerenesétlenségére leeresztésnél fejjel lefelé a koporsóval együtt a nyitott sírba esett fejt a koporsón több helyen beütvén.

A halott özvegye rémületében elájult egy kellet őt haza szállítani. Másnap férje sírját felkeresvén, hallott csontokat — egy egész garadával — talált a sírhalom mellett melyeket a sírásó kiásott, és csak a sír mellé dobott! Ezek után kérdezem a tekintetes rom-

hath. hitközség előljáróságát: ha a felek által a sírhelyekért járó összeget (ez esetben 30 korona) előlegesen felveszi, ha a sírásóért járó összeg lefizettetik avval minden morális kötelességének a felekkel szemben eleget tett-e? Nem volna még kötelessége arra is ügyelni, hogy a halott örök nyugalma, hogy a hátramaradottak kegyelete ne zavartassék? Hogy a halott özvegye a láttottakon ideglázba esett, melyen még soká színlódhet, ahhoz persze a tek. hitközségnek semmi köze, de ahhoz igenis, hogy mindent megtegyen, hogy ily sajnálatos és hajmeresztő dolgok többé elő ne forduljanak.

Tisztelet maradtam
Poszpschill Ferencz.

* E rovat alatt közlettekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Kiadó laptulajdonos: **dr. Nemes Sándor.**

Pénztárosnő

kerestetik egy divatárúüzletbe, aki magyarul, németül és szerbül beszél.

Czím: e lap kiadóhivatalába.

Egy új nagyon könnyű Omnibusz (társas kocsi), 2 keveset használt automobil, 3 használt landaur, 3 keveset használt félfedeleles kocsi, több hajtó kocsi, két kerekű kocsi, ugymint lószerszámok és istálló szerek nagyon olcsón kaphatók.

A. Marschall
kocsi-gyáros
P O Z S O N Y.

4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket, nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3.4 értékig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra. Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évi terjedő időre

gyorsan és diszcreten.

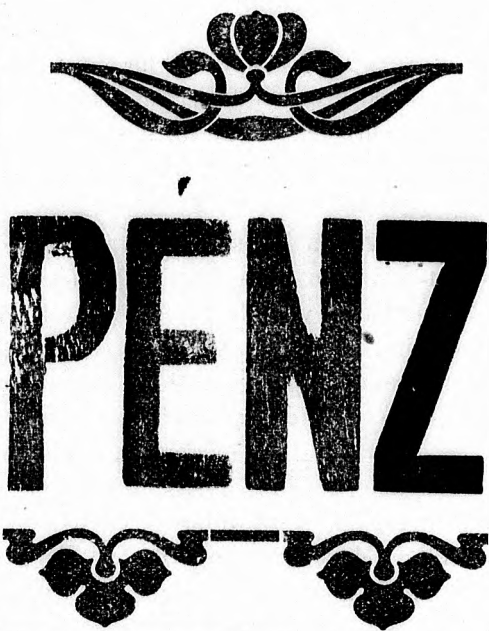
Bank- és magánadóságok convertálása.

MELLER LAJOS és TÁRSAI

bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15.

(Törvényszékiileg bejegyzett cég).

A Franklin-Társulat kiadása.

A Magyar Remekírók

a magyar irodalmi főművei

ötödik sorozata most jelent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet tudósunk **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, a mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja, s egyuttal a XVII század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi- és közviszonyokról érdekes esszét is nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beilleszti a magyar remekírók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsű előszóval.

E két kötetten kívül megjelent még az V. kötetben **Vörösmarty V.** kötet, **Arany János III.** kötet és **Szigligeti II.** kötet.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely Színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltány Irén.

Garai János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János

Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid

Kossuth Lajos munkái. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz

Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede színművei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent **Shakespeare összes művei hat kötetbe kötve** ára 30 korona melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában, Ujvidéken.